

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fiecare publicare.

Voci streine despre atitudinea Românilor.

Despre preparativele electorale pentru dieta viitoare apar în public diverse aprecieri, și comentarii. De astădată reproducem un articol din „Neue freie Presse” care comentează atitudinea și șansele Românilor în campania viitoare. Eată cum ne înfățișează pe noi românii înaintea lumii principalul organ al partidei constituționale din Austria:

„Pregătirile pentru alegeri se continuă în Ungaria meiu; cu cât se scriesce mai puțin despre aceste alegeri, cu atât mai mult se lucră în tăcere. Partidele se organizează și încep a se înarma pentru lupta electorală; și guvernul lucră serios și Col. Tisza nu lasă să treacă nici o zi, fără de a face pregătiri pentru formarea casei de jos și de astădată poate și pentru reformarea casei de sus, deși această din urmă e numai plănuită. Dar nu numai cercurile maghiare, ci și cele naționale se pregătesc din bun timp pentru lupta electorală, și în zilele aceste tin în Pesta notabili sârbesci și corifeii partidelor românesce conferențe, care au o însemnătate mai pre sus de ori ce îndoială. Aceste conferențe tinînduse în capitala Ungariei, așa dîcînd sub ochii guvernului, ne dau prin acest fapt însuși dovada, că Tisza își veră mâna la timp în agitațiunea naționalilor; faptul, că metropolitul sârbesc Anghelici, pe care guvernul l'a înălțat atât de sus, a luat asupra sa conducerea partidei guvernamentale, este un semn bun pentru Tisza, dar de sigur nu „o fericire fără veste” ci un rezultat obținut de acest bărbat de stat cu minte și cu calcul. Dacă se aude deja acum, că Sârbii, cari în majoritatea lor se supun la conducerea metropolitului, vor încheia un compromis cu partidul guvernamental unguresc, de aci se poate cunoaște, că Tisza nu a stat până acum cu mâinile în sîn ci s'a gândit serios a împărți curentul mișcării naționale și a-l restringe într'o alvie, pe care o supraveghiază influența guvernului unguresc. Ministrul president unguresc are destule motive, pentru a nu desconsidera mișcările naționale, el a putut să observe în lucrile din urmă crescerea valurilor slave, a putut să cunoască din incidentele din dieta croată și din casa magnaților unguresci când cu dezbaterile asupra legii despre casătoriile micste, că învingerile elementelor slave feudale în Austria au avut un efect încurajător asupra factorilor opoziționali din Ungaria, și era de prevădut, că naționalitățile vor pași de astă dată cu mai multă energie în lupta electorală. Conducătorii de această prevedere, cunoscînd, că nu este bine a se lăsa să fie surprins, deprins a preveni pe adversar, Tisza s'a apucat de lucru și astfel a procurat guvernului o partidă dintre Sârbii, deasemenea a organizat sau mai bine dîcînd a inițiat organizarea unei partide de politici activisti, care se întrepune pentru participarea activă a Românilor la politică, în contrast cu partida română, care își are în Sibiu scaunul și direcțiunea sa. Astfel e probabil, că dela alegeri va eși o fracțiune ungarofilă dintre Serbi și alta dintre Români, nu fără lupte cu conaționalii proprii, ear dintr'asta va rezulta cel puțin o desbinare și o slăbire a factorilor de opozițiune slavi și români.

Dacă i va succede lui Tisza se spargă pasivitatea Românilor, apoi va dispărea din dieta unguresc lacuna, ce o pricinuesce abstenența Românilor și Români vor fi conduși pe terenul politice de activitate, pe care nu-l vor mai părăsi. Nu le va fi greu activistilor se dovedească alegătorilor lor, că sufragiul universal, pretensiunea politicilor de pasivitate de până acum nu a adus țerei decât stricare. „Națiunea valachică” se află și astăzi încă tot în starea aceea miserabilă, servilă, care deșteptase compătımirea împăratului Iosif, deși în decursul timpului au trebuit să se schimbe multe lucruri spre mai bine. Români sînt și astăzi poporul cel mai retrograd în dezvoltarea economică din imperiu, reu nutriți, nelucrători (?) fără bu-

năstare și cultură, îndoit nenorociți prin izolarea lor dela viața publică. Ei credeau și sperau nebunesc într'o diversiune de „eliberare” dela Viena, popii lor nu le puteau povesti în deajns, că dinșii, fiind „columnele tronului” în anii 1848—1849 nu vor putea rămâne pentru totdeauna estradați la grația „rebelilor” unguresci; au repetat probabil adeseori cuvîntul lui Șaguna: „răbdare!” Astfel conducătorii au ținut cu destulă lipsă de conștiință pe acești sirmani alpini din țeara Carpaților, părăsiți de natură și lipsiți de cultură, într'un cuietism din cele mai rele, perhorescînd înșiși înțelegerea cu Maghiarii, sperînd într'un Messias militar (cum au fost Schwarzenberg, Wolgemuth, Puchner) s'au într'o reacțiune cislaitanică, care și-ar asvêrli valurile și în Ungaria. Ideea libertății civile este încă străină românilor; cumcă capul statului, Împăratul care e și Regele Ungariei, a pus jurămînt pe libertățile țerei, acest lucru trebuie să i se esplice mai întăiu Românului. Dar mai de căpetenie ar fi, să i se spună odată, cum neuitatul episcop Șaguna (repat în 1873), creatorul metropoliei greco-orientale române, cel mai puternic promotor al bisericeii, scoalei și limbei române, a cărui loialitate era atât de recunoscută în Viena pe timpul resboiului civil, după ce lucruse politicesc atît de mult timp în sens antimaghiar, un apărător al patentei din Februarie, membru al casei desus austriace: a încheiat pace cu Ungaria, a mers la dietă ca membru al casei Magnaților în Pesta, a luat parte la dezbaterile despre încoronare și a acceptat „legea de naționalități.” Influența lui Șaguna n'a mai avut o nici unul dintre succesorii sei. Naționali sau pasivistii s'au amăgit pe sine și pe popor, un popor de două milioane și jumătate, cum sînt Români, nu trebuia să se retragă bosumflați. În Ungaria s'au trecut la ordinea zilei preste pasivisti sau fură denunțiați ca partisanii imperiului dacoroman, cari asteaptă cu dor alipirea lor la regatul României. Acești conducători se pare că nu observă cele ce se petrec în șirurile celor conduși de dînșii. Partea cea mai mare a tinerimii cercetează scoale secundare maghiare; de acestea ei abia au vre o câteva; poporul a părăsit lupta de două veacuri contra maghiarismului el nu simțesce atît lipsa de libertate politică cît mai mult a bunei stări economice, lipsa de nutriment spiritual și material. După cum ne spune Slavici numai emigrațiunea din arhidieceza Sibiuului într'un an numără 20,000 suflete! Acest fapt trebuie să se simtă printre Români în Ungaria și în Transilvania. Tisza socotesce cu treispredede comitate române și activiștii ungureni i ies într'u intimpinare. Cei din Transilvania vor trebui se i urmeze neapărat. Cei dintăiu cer observarea strictă a legii de naționalități, introducerea limbei române în oficiu și la judecătoria, autonomia bisericeii, subvenționarea scoalelor, cu un cuvînt subvențiuni dela stat. Pe acest teren ei pot pacta cu Tisza: cumcă această naționalitate nu aduce nici o primeșdie interesului de stat unguresc, e ușor de priceput.”

Revista politică.

Sibiu, 2 Martie 1884.

Conferința română ținută la Budapesta este obiect de variate comentarii în presa ungurescă. În genere presa capitalei a întimpinat cu plăcere stăruinta bărbăților, cari au luat asupra lor sarcina grea de a realiza o împăciuire sinceră și ecuitabilă între elementul român și cel maghiar. De sine se înțelege că o asemenea problemă nu se poate deslega la moment, pentru că se cere multă moderațiune, răbdare, sirguintă și constanță până ce se vor delătura stavilele și piedecile ce ne despart. — Dintre foile unguresci amintim de astădată pe „Pest. Lloyd” care se ocupă într'un articol de fond cu punctele din pro-

grama conferinței române. Organul guvernamental află discutabile, toate punctele programei afară de punctul, care privesce estinderea legii electorale a Ungariei și asupra Transilvaniei. Acesta însă este un punct cardinal în programă și noi trebuie să ne mirăm de re-ceala cu care intimpină „Pest. Ll.” această justă pretensiune a Românilor din Transilvania. Legea electorală pentru Transilvania nu se poate justifica decât prin tendența învederată, de a ignora cu desevêrsire un factor constituțional puternic din temerea vagă, că Români ar putea să devină periculoși pentru stat, dacă li se va da o lege electorală fie și numai cum este a Ungariei. Estinderea acestei legi asupra Transilvaniei este un postulat al constituțiunei însăși și de aceea nonsensul celor două legi diverse trebuie se dispară. Aceasta anomalie nu se mai poate susține, și despre acest adevăr sînt convinși mulți bărbăți de stat ai Ungariei cari judecă *sine ira et studio* starea actuală internă.

Atât deocamdată despre aprecierile jurnalistiche cu privire la programa conferinței.

Din streinătate sînt puține sciri de importanță. Italia a pierdut pe unul dintre bărbății sei de stat de frunte, pe Sella. Numeroasele adrese de condolență, înmormîntarea cea solemnă și imposantă, votul camerei italiene, de a ridica fostului ministru și bărbat de stat un monument, sînt dovezi despre adîncul simț de dorere pentru pierderea unui cetățean ilustru și binemeritat de patrie și despre recunoștința poporului italian cătră bărbății sei distinși.

Intre Anglia și Russia s'au început negocierile cu privire la teritoriul Mervului. Este vorba de a delătura susceptibilitățile ce le a provocat Rusia prin aceasta cucerire nouă, care în-samnă un pas nou spre Indii.

Invingerile francezilor în Tongking și ale englezilor în Sudan anunciate în numărul trecut se confirmă prin scrierile din urmă. Expedițiunea franceză se apropie de sfîrșit prin învingerea reportată la Bac Ninh pentru că Chinezii sînt siliți a pacta. Englezii însă vor mai avea de lucru în Africa, ei sînt abia la începutul unei campanie serioase.

Intre guvernele europene se discută unele măsuri comune internaționale contra anarhiștilor, cari au devenit un pericol comun pentru pacea internă a statelor europene. Resultatul acestor măsuri atîrnă dela o procedere unanimă și energetică din partea tuturor statelor.

Conferința alegătorilor români în Budapesta.

Budapesta, 14 Martie 1884.

Ședința primă.

Asupra acestei conferințe vom vorbi mai pre larg cu altă ocaziune, acuma ne restringem la o scurtă schițare a ședințelor și la publicarea programei.

Conferința pre lângă toată alarmarea pasivistilor pornită în contra ei, a fost bine cercetată și după cum cetim în ziarele din capitală ea fu salutată prin telegrame de aderență dela Blaș, Székely Udvarhely, Șomcuta mare, Iam, Lugoș etc.

Ședința se deschide la 5 1/4 oare p. m. prin dl Dr. Iosif Gall care, după ce salută pe cei prezenți propune constituțiunea ei. Se alege de președinte Esc. Sa metropolitul Miron Romanul, de secretari dnii George Serb și Dr. Cornel Diaconoviciu. Sînt prezenți 50 de inteligenți, alegători, mai din toate părțile locuite de români. Dl Dr. Iosif Gall înainte de constituțiunea cuvîntului și desvoaltă scopul convocării în liniamente generali. Dice între altele ca să ne mărginim și să stăm între barierele constituțiunei actuali, să luăm de basă atari scopuri, care produc încredere ear nu disprețiu între cetățenii patriei.

Scopul principal este, ca terenul de dezvoltare al naționalității noastre să-l căutăm pe basa actualității în conțelegere cu aceia, cu cari avem să trăim

în acest stat. Statul este care ne poate da și apăsă condițiunile existenței noastre în general, între aceste generali apoi datorința noastră este, ca noi să căutăm cele speciali, prin cari ne putem promova starea noastră atât materială cât și spirituală. Să nu purcedem după idealuri cari foarte a rare ori se pot realiza așa după cum acele au fost descrise din partea mai multor conferințe electorale române. Recerintele existenței noastre sînt mai cu seamă egalitatea, dreptatea și frățietatea, susținerea naționalității noastre, a autonomiei noastre bisericesci și scolastice.

În aceasta privință, contând și la celelalte elemente din stat, avem tot dreptul ca să pretindem ajutoriu dela stat acolo unde puterile noastre nu sînt de ajuns.

După aceste vorbitorii trece la desbaterea programelor române existente până acum și în special la desbaterea punctelor din programa Sibiană.

Accentuă, că această programă n'a produs rezultatele dorite din cauza că la formularea pretenșiunilor cuprinse în trînsa, nu s'a ținut cont nici de factorii politici reali, nici de puterile noastre de cari dispunem ca să putem realiza o atare programă. Ce e drept programa din Sibiu nu atacă dualismul deadreptul însă în motivarea programei îl respinge. Aici observă vorbitorii, că dacă vom conlucra la rumperea dualismului, atunci poate va urma o centralizare, care ar fi cu mult mai periculoasă pentru noi, de cât starea actuală în care ne aflăm. Deci este de lipsă, ca să ne împăcăm și cu dualismul dacă vom o conțelegere deplină cu națiunea maghiară. De aici trece la punctul care privește autonomia Transilvaniei, cetesce motivarea acesteia, cum se află ea în motivarea memorialului Sibian apoi continuă: Ungurii au primit cu mare entuziasm uniunea Transilvaniei cu Ungaria, și acum dacă am voi ca să rumpem Transilvania de către Ungaria, ni-ar fi preste puțină ca să ajungem la o înțelegere perfectă cu frații maghiari. Ei uniunea Transilvaniei cu Ungaria o privesc ca o condițiune absolută a existenței și consolidării statului nostru. Sînt chiar și unele avansuri mai cu seamă în privința judiciară, cari stau în legătură cu această uniune, dacă vom privi confuziunea ce domnia în această privință sub absolutism. Era o mulțime de foruri. Mai cu seamă cauzele urbariali au produs multe rele pentru popor. Aderarea la unitatea constituțională a statului ne feresce de relele la cari eram espuși și ne întăresce. Ce se ține de votul universal dîce ca acesta d. e. și în Francia produce numai anarhia și desastru. Noi nu-l dorim.

Introducerea limbei române în oficii și municipii o cerem și noi.

Cu un cuvînt diferența între noi și între cei cari au compus programa din Sibiu este numai aceea, că noi urmăm altă modalitate și recunoaștem dualismul și uniunea Transilvaniei cu Ungaria fără nici o rezervă.

Cerem esecutarea legii de naționalitate, din anul 1868. Propune a se alege o comisiune pentru statorirea punctelor programei pe baza principiilor dezvoltate.

Sigismund Pop aprobă direcțiunea inițiată de Dl Gall și speră o împăcare frățească între elementul român și cel maghiar, dacă guvernul și partidele maghiare vor ține cont, că aceste două elemente sînt avitate prin interesele lor de existență a trăi în armonie. Cere ca comisiunea ce se va esmite, să se pună în atingere cu guvernul țării și cu partidele din dietă.

Demetriu Bonciu. Salută din inimă inițiativa patriotică a deputaților români, cari ne-au convocat. Aderăm intru toate la cele espuse cu precisiune rară de dl Dr. Iosif Gall, și crede că toți consimt la aceea, ca să dechiarăm o mulțămită solemnă pentru conchiemarea adunării presinte. — Să dea Ddeu, ca nu numai iniciatorii și adunarea presintă, ci și națiunea română să ajungă rezultatul dorit prin activitatea noastră.

Ludovic Csato întrebă, oare adunarea de față vrea să aducă decisiune definitivă și să stabilească o programă independentă, ori voiesce numai a pregăti materialul pentru o conferință mai numeroasă, ce s'ar ține în centrul cetățenilor români d. e. Arad Cluș, sau Alba-Iulia. Ce garanție și prospecte avem din partea partidelor maghiare și în special dela guvernul țerei, oare ei vor sprigini ori ba tendențele noastre? Dacă ei nu ne spriginesc, ar fi un paș greșit, am compromite prestigiul național, dacă noi astăzi am rupe solidaritatea națională de până acuma. Căci astfel am ușora numai pozițiunea celor dela putere, pentru a ne apăsa și mai tare. Aderează și el la direcțiunea activă și moderată, dar numai atunci, dacă sînt m siguri, că din partea regimului și factorilor politici vom fi împinși cu bunavoință, și stăruințele noastre vor avea rezultate practice. Programa din Sibiu ori cât

ar fi de idealistă, ea până acum n'a compromis prestigiul național.

Petru Opriș aprobă direcțiunea inaugurată, care deacă însă n'ar ave nici un rezultat, atunci solidaritatea națională a românilor va fi și mai tare. Cere ca în parlamentul țării se între din toate cercurile locuite de români deputați români, cari cunosc trebuințele și dorințele poporului român.

Dr. Iosif Gall reflectând la autovorborii accentuă că conferința aceasta nu reprezintă națiunea întreagă, ea este conferința particulară a alegătorilor români. Garanția reușitei noastre este numai iubirea de dreptate a noastră și încrederea, ce avem în națiunea maghiară, care în cele din urmă are interese vitale identice cu noi.

Sigismund Catoca aprobă direcțiunea și salută pe deputații români și în special pe dl Gall pentru inițiativa de mare însemnătate, el sci din pracsă, că ungurii cu românii numai în armonie bună pot trăi; aduce exemple din cottul Satu-mare, unde românii cu ungurii au trăit totdeauna în amicitia și sau fericit ambele popoare.

Athanasiu Cimponeriu luând cuvîntul dîce ca nici soldații în bataia n'au garanția înainte că vor învinge, luptă însă cu barbația pentru cauză dreaptă ce o reprezintă. Să pașim și noi cu încredere și rezoluțiune, căci ce vom întreprinde pe acest teren patriotic, va produce rezultate însemnate și astăzi necalculabile, patriei și poporului român.

Grigoriu Venter aderă la noaua direcțiune și cere a se pregăti material pentru o adunare generală a alegătorilor români, ce se va ține într'un oraș din provincia în centrul românilor, ca astfel fie-cărui să i se facă posibil de a lua parte la conlucările ce se vor aduce.

Se alege comisiunea de 5 membrii, pentru prezentarea unei rezoluțiuni, respective programe, în persoanele dlor: Dr. Iosif Gall, Demetriu Bonciu, Ludovic Csato, Sigismund Catoca și Lazar Ionescu. — Ședința se închide la 8 oare, cea viitoare se anunție pe ziua următoare, la oarile 11 a. m.

II.

Ședința a doua.

Esc. Sa metropolitul Miron Romanul deschide ședința la 12 oare a. m. Dl Dr. Iosif Gall ca președintele comisiunii de cinci cetesce următorii elaborat de programă:

Programa.

Alegătorii români adunați la conferința din Budapesta în 14 și 15 Martie 1884 constatând necesitatea de a forma o partidă română moderată se constituie de atare pe lângă următoarea programă.

1. Partida stă pe baza dreptului public actual și pe terenul legal al constituțiunii patriei și va participa la alegerile dietali în toate ținuturile locuite de Români.

2. Partida va conlucra intracolo ca să se esecute legea de naționalitate conscientios în toate ramurile ei, și anume; în privința respectării limbei române în oficii, în privința aplicării înțelegerii române, și în privința înființării instituțiunilor culturale.

3. Partida va lucra într'acolo, ca să se estindă legea de alegere din Ungaria și preste Transilvania

4. Partida va lucra pentru egala îndreptățire în stat a tuturor profesiunilor recunoscute și pentru libertatea și înlesnirea lor de ași regula ele în sseși afacerile lor bisericesci, scolari și fundationali în sfera de drept a autonomiei lor.

5. Va conlucra la dezvoltarea constituțiunii țerei în direcțiune liberală spre a validita tot mai mult marele principii ale libertății, frățietății și egalității, cum și la perfecționarea administrațiunii, și fiind că partida liberală a țerei are de base aceste principii, partida noastră se alătură la partida liberală a țerei.

6. Spre esecutarea programei se alege un comitet central în Budapesta, pentru de a lucra într'acolo, ca se fie aleși de deputați atari bărbați, cari consimțesc cu direcțiunea liberală desfășurată.

Conferința primesce programa cu unanimitate și alege un comitet central pentru esecutarea ei în persoanele domnilor Dr. Iosif Gall, Georgiu Serb, Ionescu, Dr. Corneliu Diaconoviciu (din Budapesta), Dem. Bonciu (Arad), Ludovic Ciato (Blaș), Leontin Simonescu (Lugoș).

„Viitoriul“ se declară de organ al partidei.

O rezoluțiune ministerială de importanță și pentru noi.

Luptele Sasilor în Universitatea fundului regiu pentru modificarea statutelor organizatorice se părea că vor înceta cu totul prin prevenirea ce o are-

tase ministrul de interne cu denumirea noului comite săsesc. În timpul din urmă sub cărmuirea fostului comite Wächter acele lupte luaseră un caracter foarte învîșnat. În urma asigurărilor noului comite statutele organizatorice s'au luat de nou la desbatere în sesiunea trecută a Universității și modificându-se în unele părți s'au înaintat ministrului spre aprobare. Sasii credeau că acele modificări se vor aproba așa precum s'au votat, dar ministrul nu s'a aflat îndemnat a primi statutele așa precum s'au modificat din partea Universității. Spre orientarea publicului comunicăm în punctele principale textul ordinațiunii ministeriale:

Reprezentatiunea Universității săsesci pretinde, ca §. 13 din regulamentul de afaceri interne pentru adunarea generală, care dispune, că „votul separat insinuat contra unei rezoluțiuni a adunării generale trebuie alăturat la protocol și că acest vot are valoarea unei apelațiuni să se modifice astfel, ca asemenea voturi separate să se alature la protocol, să se susțină dreptul de recurs la ministeriul de culte sau la cel de interne, dar consecunța acelor recuse să nu treacă preste dreptul guvernului de a anula rezoluțiunea Universității.

Guvernul însă are nu numai dreptul negativ, de a desvalida din oficiu sau în urma unui recurs rezoluțiuni și dispozițiunii dificultate, ci și dreptul pozitiv, de a înlocui rezoluțiunile și dispozițiunile anulate prin dispozițiunile legale, după cum va cere trebuința, și acest drept pozitiv este emanațiunea logică din dreptul de suprema inspecțiune și din aplicarea practică a legii, pentru că în cazul când guvernul nu ar putea dispune în mod pozitiv, s'ar putea întempla ca în urma unei rezoluțiuni desvalidate să stagneze interesele culturale din cauză, că Universitatea se întrunesc numai una dată pe an. Din aceste consideranțe ministrul nu poate să aprobeze modificarea propusă de Universitate relativ la §. 13 din statut.

Cu privire la votul separat ministrul recomandă următorii text: „Votul separat insinuat contra unei rezoluțiuni a adunării generale se alătură la protocol și acel vot dispensează pe insinuatorul dela răspunderea pentru rezoluțiunea adusă de adunarea generală în cauza subversantă.“

Contra rezoluțiunilor adunării generali poate recurge ori și cine la ministeriul de interne, resp. la ministeriul de culte și instrucțiune publică; ministrul respectiv poate sau pe baza unui asemenea curs sau din oficiu desvalida rezoluțiunile sau dispozițiunile dificultate și îndrumază adunarea generală să supună cauza unei noue aprecieri și se aducă conclud nou, ear dacă s'ar dificulta și acest conclud nou, ministeriul poate lua dispozițiuni legale necesari.

În casuri urgente, ce nu sufer amânare ministrul poate dispune fără de a mai aștepta un conclud nou din partea adunării generale a universității săsesci.

Această ordinațiune ministerială a produs impresiune deprimătoare asupra fraților sași, cari s'au apărut cu multă rezoluțiune contra arbitriului în chestiuni de drept, cum este și cea de față. Cestiunea se învîșne prelungă întrebarea: Se estinde puterea ministrului și la dispozițiuni pozitive față cu averea universității săsesci, sau că dreptul de supraveghere se mărginesc numai la cassarea unui conclud al Universității săsesci, în cas când el se abate dela destinațiunea averei marcată în literile fundationale pentru scopuri hotărîte. Știința juridică a deslegat de mult această cestiune, și noi n'avem destule cuvinte de a felicita din destul preorganul confrăților nostri pentru tenacitatea la principii juridic statorit prin știință, și care la urma urmelor va fi — trebuie să fie normativ în ori ce stat bine organizat. Curentul domnitoriu în Europa întreagă poartă signatura domnului de Bismarck „Macht geht vor Recht“. Domnul atotpotintă din Friedrichsruhe, principele de Bismarck, a localizat numai principiiul vechiu roman: „Flectere si nequeo superos, Acheronta movebo“, pe care biserica romano-catolică voinde să-l pună pe temeiul etic creștinesc la formulat astfel: „Finis sanctificat media.“ Politica încă nu prea alege mijloacele și de aici multele afronturi făcute științei pozitive și etice creștinesci. Însă ea, fiindcă se basează numai pe împregiurări momentane, nu poate face pretensiune la durabilitate. Adevărul și dreptatea numai ele sînt vecinice, toate celelalte ca lucruri trecătoare, oportune pot fi, dar trăinicie vecinică nu vor avea nici odată.

„Nagyszebeni magyar polgári kör“.

În Nr. de Joi al foaiei noastre am anunțat deja publicului cetitoriu constituirea unei Reuniuni aici în Sibiu sub titlul de mai sus. Publicăm în cele ce urmează cuvîntarea domnului notariu public de

aici Zágoni, ținută în calitate de president al acestei Reuniuni.

Eată cuvântarea domnului Zágoni:

Domnilor! Bine a-ți venit. Primiți sincera salutare și adâncă stimă ce ve exprim în numele Reuniunii noastre. Din partemi simt expresiunea bucuriei tuturor la inaugurarea serbătorească neașteptată și nesperată a Reuniunii cetățenilor din Sibiu. Voința de fer, care face minuni, a adus cu sine, că cuvântul s'a prăfăcut în trup, de acum încolo nu mai trăim numai în dorințe, ci și în realitate. Binecuvântată fie prevedința, care ne-a arătat terenul pentru lucrare comună, și a insuflat în noi focul umanității spre a ne întruni în Reuniune.

Care este scopul întrunirii noastre? despre aceasta nime nu mai întreabă, căci el este destul de dovedit, trăiește în conștiința inimei noastre, și el privește mai mult pe patrioții noștri, cari nu sânt membrii în această reuniune, din care motiv află de lipsă a-l clarifica în câte-va cuvinte, și aceasta cu atât mai vârtos, cu cât în statul nostru poli-glot abia se poate face vre-o mișcare privată sau socială, căreia se nu i se insinue din o parte sau alta intențiuni politice. Eu o spun fără nici o șovăire și toată francheța că scopul Reuniunii noastre, după cum e și în statute precizat, este: a generalisa artele și cunoștințele folositoare sub drapelul progresului în secolul nostru, a procura seri plăcute oamenilor prin citirea de lucruri literare, a ridica la noi pe conșoții noștri comercianți și meserieși, ale promova interesele lor morale, a depărta păretele, ce ne stă în cale la unirea frățiască, a oblinea calea increderei reciproce, a înțelegerii reciproce, și a convețuirii pacinice între compatrioții noștri de altă limbă, din care motive i vom saluta cu plăcere în mijlocul nostru, ca să se convingă din intuițiune proprie despre amicitia și loialitatea noastră.

Vor întreba mulți pentru ce am înființat o asemenea Reuniune tocmai acum? Noi vom răspunde lăsând cu totul la o parte politica. Referințele noastre locale — asupra cărora astădată nu mă estind — au provocat așa dîcînd această reuniune. Convenind mai des în viața de toate zilele am esperiat că noi simpatisăm unii cu alții, că stimându-ne unii pe alții ne și înțelegem, că dacă ne vom grupa mai compact ne putem face o plăcută casă comună, unde obosiți de munca zilei între simpatii reciproce vom putea căuta oare de repaus, după cari recreații ne vom relua întreruptul fir al activității noastre. Cu asemenea prospecte, cu asemenea dulce speranță ne-am întrunit noi în Reuniune și am zidit altarul umanității și al patriotismului fără privire la naționalitate, sau la castele sociale, am zidit altarul încăl-dit de focul onestității și al siguranței civile.

Să susținem cu bărbăție speranța realizării scopului nostru. Zelul fără păreche și gertfele aduse întru realizarea acestui scop să fie cu noi și mai departe și ca soare binefăcătoriu și de și se ne dea noua viață și tărie. Să privim reuniunea noastră ca pe o casă părintească, care fără privire la naționalitate sau confesiune salută pe fiecare cetățean onest. Să o susținem totdeauna, alipindu-ne de ea cu credință, ca și de viața noastră, și dacă o vom scuti și apăra noi, o va avea și Dumnezeu în scutul seu, și pentru alipirea noastră vom câștiga stima națiunii, și mulțămirea nepoților noștri. Și cumcă așa va fi, noi o credem și o mărturisim, căci dela noi depinde numai, ca fiecare membru singuratic să se afe acasă între noi. Și noi o putem crede aceasta cu atât mai vârtos, cu cât toți stăm pe o treaptă de cultură încât putem împedeca egoismul și mîncărimea de a juca rola cari ca schintei fără sațiu aprind casele oamenilor, putem delătura scalele sociale, cari durere în viața de toate zilele ne despart unii de alții. Să trecem peste acest prag totdeauna ca frați demni, cari stăm sub stindardul păcei, amicitiei și al bunei înțelegeri, ca astfel pacea cea cerească să domneasă în mijlocul nostru.

Să poate să ne cerce și zile grele, de cari Dumnezeu ne ferească. Și atunci jertfele noastre aduse acestei reuniuni vor fi resplătite. Ea ne va fi fortăreața noastră în care ne vom retrage între luptele sociale, fortăreața pe care o vom apăra cu puteri unite, și care ne va mîngăia în su-părarea noastră.

Așa să fie, și așa va fi! Și vedînd grupul social din jurul nostru onestitatea noastră, nu ne vor putea denega stima socială. Noi din partea noastră și ca reuniune vom folosi toată ocaziunea, spre a ne documenta simpatiile noastre ca patrioți față cu naționalitățile conlocuitoare cea ce ne va îndreptăți și din partea lor la simpatii reciproce.

În fine cu privire la starea materială a Reuniunii am onoare a ve face cunoscute următoarele date. La prima convenire s'au inscris ca membrii 120 de indiviți. La constituirea reuniunii pe baza statutelor întărite de înaltul ministeriu numărul membrilor se urcă la 167. La încassarea tescelor de membrii dăm preste suma de 241. Astăzi avem preste 250 de membrii și numărul lor crește pre și ce merge

Pentru arangiere și alte trebuințe am spesat până acum 800 fl. care spese sau acoperit din tăsele întrate dela membrii și astăzi dispunem de avere activă în fl. 100—150.

Din datele înșirate se vede că noi nam zidit pre năsip căci gertfa în bani și voința Dvoastră au dat reuniunii noastre o basă, la care ca la fructul ostenelelor Dvoastre, cu fală puteți privi. Eu vă mulțemesc în numele Reuniunii pentru viul interes față cu Reuniunea noastră și sânt foarte recunoscătoriu acelora, cari pria jerfe mai mari au realizat

idea, și a căror nume nefind autorizat la aceasta nu-l pot spune fără a le vătămă modestia.

La acest loc mi vin în minte cuvintele poetului nostru eroic celui mai mare. Greuntele de năsip, dacă e singuratic îl ducă o mică suflare de vînt, însă dacă din grăunțe de năsip se formează stîncă pre aceasta nici torentele nu o poate mișca.

Grăunțe de năsip am fost până acum, astăzi prin Reuniunea noastră am făcut stîncă uniaonității, și pot proteji eternul adevăr, că cât timp vor fi virtuți pe acest pămînt, reuniunea noastră va avea vieață. Punînd la inima Dvoastre, scutirea și viitorul reuniunii noastre, se strigăm cu toții. Se trăească.

Salutăm din toată inima și cu adevărată sinceritate noua reuniune. E timpul suprem să ne cugețăm la căi și mijloace spre înaintare și înțelegere între noi. Prin cultură ne nobilităm inima, ne ușurăm soartea și prin increderea reciprocă sigilăm înțelepciunea prevedinței care ne a pus aici unii lângă alții.

Noue încă ne vine în minte dîcerea poetului ungu-resc. Pre largul pămînt nici noi n'avem altă patrie, fie cum ne va fi soartea, aici suntem aici vom fi.

La omorul din 9/21 Februarie.

Asupra junilor delicenți din orașul nostru s'au descoperit fărădelegile cu ridicata, în cât pre omul cu mintea sînătoasă l prinde mirarea de unde poate proveni atîta depravațiune în nisce oameni așa de fineri. Ce s'ar fi ales din acești oameni dacă soartea i ar fi favorizat se mai înainteaze în etate, și cu ea în crimele de tot soiul.

De multe casuri de foc din toamna trecută am făcut și noi amintire. Acuma Kleeberg și Marlin au mărturisit, că ei au pus foc pretutindenea, și în special în grădina Esc. Sale P. Archiepiscop și metropolit al nostru au aprins fînul pentru a strica o petrecere a pompierilor.

Mai pe larg în alt număr.

Varietăți.

* (Personal). Escelenția P. Archiepiscop și Metropolit Miron Romanul cu trenul de Duminică la 2 oare a sosit în mijlocul nostru.

* (Cas de moarte). Familia dlui Anania Trombițaș, asesor referent la consistoriul nostru archidiececan, fu foarte greu cercată. Al doilea băiat al Dsale, Dumitru, după o boală grea de câte-va zile, s'a mutat la cele ceresci. Sincera noastră condolență va servi ca dovadă despre simpatia noastră față cu familia dlui Trombițaș.

Din partea familiei s'a dat următoriu anunțiu funeoral:

Cu inima înfrîntă de durere vă încunoscîm că preaiubitul nostru fiu **Mitru Trombițaș** de **Bethlen** născut la 20 August 1881, a reposat astăzi la 3 Martie. Înormîntarea va urma Luni la 5/17 Martie, 3 oare p. m.

Sibiu, 3/15 Martie 1884.

Anania Trombițaș de Bethlen.

Irina născ. Moga de Chiheriu.

* (Postal). În comuna **Bikszád**, comitatul Trei-scaunelor cu 21 Martie, a. c. începînd se institue oficiu de postă care din 16 Septembrie până la 15 Iunie stă în legătură cu posta de și din **Szepesi Szent György** ear din 16 Iunie până la 15 Septembrie cu cea **Szepesi Szent György Tusnád**.

Cercul de comunicație stă numai din comuna **Bikszád**.

Acest oficiu este îndreptătit a esopera trimiterea de epistole, asignațiuni postale până la fl. 200 asemenea alte lucruri ținătoare de postă.

Mersul:

Pleacă din **Sepsi-Szt György** 4 oare 30 minute dimineața. Ajunge la **Málnás** 6 oare 45 min. Pleacă din **Málnás** 6 oare 50 minute. Ajunge la **Bikszád** 8 oare 20 min. Pleacă din **Bikszád** 11 oare dim. Ajunge la **Málnás** 12 oare 30 m. Pleacă din **Málnás** 12 oare 45 min. Ajunge la **Szepesi-Szt György** 2 oare 50 min.

Sunt a se ocupa locurile de magistrii postali.

1. În **Köpecz** (com. treiscaune) cauțiune fl. 100 Salariu fl. 120. paușal de cancelarie fl. 40 paușal de transport fl. 120.

2. **Al-Torja** (com. treiscaune) cauțiune fl. 100. Salariu fl. 120. paușal de cancelarie fl. 40. paușal de transport fl. 200.

3. **Gidófalva**, (Comit. treiscaune) Cauțiune fl. 100. Salariu fl. 120 paușal de cancelarie fl. 40 paușal de transport fl. 240

Sepsi-Körös-Patak (Com. treiscaune) cauțiune fl. 100. salariu fl. 120. paușal de cancelarie fl. 40. paușal de transport fl. 240.

Bikfalva. (Com. treiscaune) cauțiune fl. 100 Salariu fl. 120 paușal de cancelarie fl. 40. paușal de transport fl. 200.

Suplicele sânt a se trimite în timp de 3 săptămâni la direcțiunea postelor din Sibiu.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Dare de seamă

asupra broșurei „Arătarea despre spitalul din Baia de Criș din anul 1882, de Dr. Andreiu Adam dr. de medicină și de chirurgie etc. tip. la Adolf Hirsch în Deva 1883”.

(Urmare.)

Comparînd numărul morboșilor de syphilis cu populațiunea Zarandului (după datele statistice din 1880) — care face 58,502 locuitori, se vede că pe fie-care an numai syphilitici își află la 200 inși scăpare la spital. Datele despre numărul morboșilor ar câștiga mai multă valoare, dacă în o rubrică spețială s'ar fi pus espres căți syphilitici au remas nevindecați, și căți au murit sau au fost vindecați în parte pe fie-care an? Autorul broșurei și-ar fi câștigat un merit prin aceasta.

La pagina 7, autorul se ocupă cu scăderea populațiunii din fostul comitat Zarand, în ultimul deceniu.

În cercul Baia de Criș la 1870 au fost 19,985, la 1880 au fost numai 17,093 suflete; în cercul Brad au fost la 1870, suflete: 26,230, ear în 1880 au fost 24,154; în cercul Halmagiu la 1870 au fost 17,404; ear în 1880 au fost 16,355 adecă în deceniul din urmă au scăzut populațiunea comitatului dela 63,619 la 58,502 tocmai cu 5117 suflete.

Autorul, de o parte se mîngăie cu aceea, că pela 1850 poporul se împușină cu mult mai tare ca în deceniul din urmă; dar de altă parte dîce autorul că: se află prin comune căsi pustii, din cari familii întregi au dispărut. Edificii noue de locuințe și economii se află puține.

La acest punct numai atîta ar fi de observat că: locuințele deșerte de locuitori datează cele mai multe din anul 1874 când colera a secerat cu sutele oameni de prin comune. Edificii noue e adevărat că se fac puține, dar asta e ceva general pe la sate, și încă nu poți deduce de aici că mortalitatea întrece născerile. Scăderea populațiunii dar în grad așa mare în deceniul din urmă e a se ascrie și celei și morbului diphteritis, care grasează des pe aici, între prunci.

La pag. 8 și 9 arată autorul cauza împușinării poporului, de unde provin morburile syphilitice și cum s'ar putea acele delătura.

1. „Din unele comune mustoase (poate băltoase morastinoase) vin morboși syphilitici mai cu grămada, de oare ce nu sciu să încungiure contagiul”.

2. „Oamenii mai miseri merg vara la lucru în locuri depărtate și chiar în țări streine, de unde adese ori aduc contagiul la case și la familiile lor.

3. „Sterilitatea pămîntului, carele nu produce cât consumă locuitorii; de aceea capii de familie iau lumea în cap, spre a câștiga cele necesari familiei, pe când muerea, pruncii și cei bătrâni remân acasă în grigea sorții”.

4. „Cei atacați de morhuri syphilitice numai atunci merg la spital când se arată pe ei simptome externe grave și după ce sau inficiat familii vecine etc.”

5. „Beția, și în urmă postul (pag. 10). Eată cum se exprimă autorul despre post: „Dacă individul scie cumcă lui timp mai îndelungat nu-i este iertat a mânca altceva decât nesce produse de un preț bagatel, cari conțin în mare parte întăreaala (amil) cu puțin pesce uscat, mai de multe ori stricat, atunci nici în timpul lucrului nu se silesc a-și câștiga nutreț bun și suficient pe timpul ernei. Esperiența învață că indiviții ernați bine la lucrul de vara pot desvolta o putere mai mare, și cum se nu fie poporul unui ținut silit la astfel de post, cu începutul lucrului de primăvară debil, când detragerea nutremîntului l slăbește și consumă puterea”.

6. În ultima analiză autorul se arunca cu vehemență asupra preoților. Eată cum se exprimă însuși: „Cu cât cinism așteaptă preoții acestui popor moartea mai cu seama acelor mai avuți credincioși ai lor, ca pentru actul îngropării să ia stolele cele grase din cari trăiesc!! Nu e interesul că cu împușinarea mortalității, prin născeri se se arete înmulțirea populațiunii, ci ca să peară cât de mulți, și mai cu seamă dintre cei mai avuți.” Aceste sună la adesa preoților din Zarand, primo loco. Incât sânt adevărate, altădată vom vedea.

Autorul — după arătarea cauzelor — trece la modul cum s'ar putea delătura rēul.

Mijloacele ar fi: 1. Toți locuitorii duși la țeară pentru vinderea manufacturilor casnice și parte la lucru cu mâna; la reîntoarcere să se viziteze cu medicul; ba să se viziteze odată în an toți locuitorii comunelor inficiate, numai astfel s'ar delătura morbul veneric din popor.

2. Preoții și învățătorii să îndrepte pe cei morboși la medicul căci ei sânt în contact cu poporul.

În aceasta privință să se facă presiune asupra preoților și învățătorilor din partea capilor bisericesci.

Deși datele statistice ale autorului arată scăderea populațiunii române totuși el mărturisesc (pagina 10) că: „și în asemenea împregiurări poporul român nu scade, și aceasta e a se atribui împregiurării că e foarte spornic”.

La pagina 11 se arată averea spitalului la finea anului 1882. Întreg statul activ în edificie, mobile etc. și capitalul fundatore face: 16,867 fl. 47 cruceri.

Pe paginile 11 și 12 se arată intratele în sumă de 5637 fl. 20 cr. față de eșite cu 4596 fl. 4 cr. pro 1882. La pagina 13 se arată porțiunile date la morboși, și numărul celor împărțși de ajutor medical și anume din cercul Baia de Criș au fost morboși . . . . . 258 inși
Din cercul Brad . . . . . 150 "
Din cercul Halmagiu . . . . . 71 "
Streini numai . . . . . 24 "
Suma . . . . . 503 inși.

De morburii naturali au fost 284 (pag. 14) dintre cari au murit 13; Syphilitici au fost 219' din cari sau curat 192; și anume 144 cu hidrargir și 48 cu preparate de jod (pag.

15 și 16) ar fi remas dar nevindecați 27 syphilitici, ce s'a întâmpat, cu aceștia nu ne spune autorul. Probabil vor fi remas în spital și pe anul 1883. Până aci cuprinsul broșurei.

Din el se vede cât de mult folosese un spital în mijlocul poporului și tot odată se arată unele rele, care au început a se încuibă în populațiunea din Zarand. (Va urma).

Loterie

Sâmbătă în 15 Martie 1884.

Buda: 48 81 58 9 13

Bursa de Viena și Pesta.

Din 15 Martie n. 1884.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	122.10	122.10
Renta de aur ung. de 4%	91.50	91.45
Renta ung. de hârtie	88.45	88.50
Împrumutul drumurilor de fer ung.	141.75	142.—
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	85.10	95.50
II emisiune de obligațiuni de stat dela drumul de fer orient. ung.	116.50	116.60
Scrisuri fonciari ale institutului „Albina“	—	100.80
Datorie de credit austr.	79.80	79.80
Galbin	5.70	6.70
Napoleon	9.61 1/2	9.60
London (pe polița de trei luni)	121.50	121.50

Nr. 1064.

[691] 2—3

CONCURS.

La institutul archidieceșan pedagogico-teologic din Sibiu, au devenit vacante două posturi de profesori. Pentru îndeplinirea acestora se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare a acestui concurs.

Concurenții vor avea a subterne la consistoriul archidieceșan petițiunile lor instruite cu documentele:

1. Că sunt români gr.-orientali;
2. Că au absolvat gimnasiul și au depus esamenul de maturitate;
3. Că au absolvat cursul pedagogico-teologic la vre-un institut gr. orient., și preste tot că intrunesc calificatiunea prescrișă în statutul organic §. 122 p. 10 atât pentru secțiunea teologică cât și cea pedagogică.

Salariul împreunat cu fie-care din aceste două posturi este în primii trei ani (de probă) câte 800 fl. și 150 bani de cortel; ear după trei ani de probă făcând alesul esamenul de calificatiune și devenind întărit definitiv va avea salariu anual 1000 fl., 200 fl. bani de cortel și cuincuinalele.

Din ședința plenară extraordinară a consistoriului archidieceșan gr. or. și înută în Sibiu la 28 Febr. 1884.

Nr. 60.

[684] 3—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului vacant de protopresbiter în tractul Zarand se descrie concurs pe baza „Statutului organic“ §. 63. combinat cu §. 23. punct 5 și a instrucțiunii votate de sinodul archidieceșan la 13/25 Aprilie 1877 Nr. 191 §. 7.

Fiiții protopresbiter, ca atare va fi tot odată și paroch în parochia vacantă în locul central al tractului, anume în opidul Brad, director la gimnasiul român gr. or. cu 4 clase gimnasiale, și președinte al reprezentanței gimnasiale.

Emolumentele împreunate cu acest post protopresbiter sunt: a) venitele ordinari protopresbiterali, cari stau din ajutoriul de stat și din tacsele ce încurg pentru ședulele de cununie, pentru visitarea comunelor tractuali, pentru procesele divorțiali și pentru alte speciale funcțiuni protopresbiterali; b) venitele ordinari ale parochiei de clasa a III din Brad.

La postul acesta pot concurge bărbați apți și binemeritați pe terenul bisericesc și scolar, având totodată a documenta o pregătire cel puțin de VIII clase gimnasiale sau reale cu testimoniu de maturitate, ca au terminat studiile teologice la vre-un institut ortodox afară de metropolia noastră, dar apoi au depus esamenul de calificatiune înaintea comisiei esaminateoare a consistoriului archidieceșan.

Pot însă concurge și fără testimoniu de calificatiune profesorii de teologie și preoții chirotoniți înainte de introducerea esamenilor de calificatiune, dacă în celelalte au calificatiunea prescrișă de mai sus.

În mod excepțional pot concurge și fără prescrișă calificatiune gimna-

sială acei administratori protopresbiterali, cari din privire la aplicabilitatea lor, la zelul și acuratețea manifestată în administrarea protopresbiteratului vor avea dela consistoriul archidieceșan (plenary) speciala îndreptățire la acest concurs.

Cei ce veiesc a concurge la acest post, au a-și așterne suplicile de concurs la veneratul consistoriu archidieceșan în Sibiu, în restimp de 30 de zile deta prima aparițiune a acestui concurs în foaia „Telegrafului Roman“, alăturând câte o tabelă de calificatiune, care să conțină date esacte și speciali în următoarele rubrici: numele caracterul (rangul bisericesc) și locuința concurrentului, anii etății, (anul, luna și ziua născerii) studiile pregătitoare, afară de cele teologice (anul, locul și categoria acelora, esamenul de maturitate și altele; studiile pregătitoare teologice) anul și locul acalora și esamenul de calificatiune, serviciile de până acuma pe terenul bisericesc și scolar (timpul, locul și categoria acelora) în fine cunoștința limbilor și alte reflecțiuni.

Datele din aceasta tabelă sunt de a se întări cu documente, cari să se acudă în original, precum carte de bottez, testimonii scolastice și de maturitate, testimonii teologice și de calificatiune, atestate de servii bisericesci și eventualmente toate altfel de recomandări.

Brad din ședința comitetului protopresbiteral ținută la 30 Ianuarie 1884.

Președinte Notariu
George Părău, Stefan Albu,
adm. protopresb. profesor gimn.

Nr. 368 ex. 1883.

[683] 3—3

CONCURS.

Conform ordinațiunii Venerabilului Consistoriu diecesan din 2 Noemvre 1883 Nr. 762 B. și în urma avutei conțelegeri cu prea On. domn protopresbiter tractual Andrei Ghidiu se descrie concurs pentru deplinirea postului de paroch în parochia vacantă de clasa I. Docnecea protopresbiteratului Oraviței în diecesa Caransebeșului; cu termen de concurare până inclusive 24 Martie 1884.

Emolumente împreunate cu acest post sunt:

a) 300 fl. v. a. în rate lunare dela societatea calei ferate de stat austriece ca relut pentru sesiunea parochială.

b) Venitele stolare sistemisate dela 380 familii, cari computate după calculul mediu al celor 5 ani din urmă fac 480 fl. v. a.

c) 2 jugere de livadă cu un venit curat la an 20 fl. v. a.

Doritorii de a concura la acest post de paroch au a dovedi calificatiunea prescrișă în § 15 din regulamentul pentru parochii precum și o purtare morală esemplară.

Suplicile de concurs instruate conform statutului organic și adresate comitetului parochial sunt a se trimite Prea On. domn protopresbiter Andrei Ghidiu în Oravița până la terminul sus indicat.

Dintre concurenți ca români vor fi preferiți aceia, cari cunosc bine limba germână și maghiară.

Docnecea în 29 Ianuarie 1884.
Comitetul parochial.

În conțelegere cumine: Andrei Ghidiu, protop. gr. or. rom.

Nr. 156.

[690] 2—3

EDICT.

Nicolae Beju din Apoldul inferior, protopresbit. Mercurei, carele după o scurtă convețuire a părăsit de 12 ani pre legiuita sa soție Ana Radu tot deacolo, pribegind în lume fără a se sci ubicuțiunea lui în sensul incuviințării consistoriali dtto 1 Noemvre 1883 Nr 3374, se citează prin aceasta a se presenta în termen de trei luni de zile, dela prima publicare a acestui edict înaintea subsemnatului for matrimonial căci la din contră procesul divorțial intentat asupra se va pertracta și decide și în absența lui.

Dela scaunul protopresbiter al gr. or. al tractului Mercurei ca for matrimonial de 1 ia instanță.

Mercurea la 24 Februarie 1884.

I. Droc,
protopresbiter.

Nr. 51.

[692] 2—3

EDICT.

Maria n. Bogdan din Arpașul de jos protopresbiteratului Avrighului, carea cu necredință au părăsit pe legiuitul seu bărbat Vasile Nicolae Vas tot din Arpașul de jos, mai bine de 8 ani fără de a se sci locul unde se ține și de se mai află în viață, — în urma incuviințării Preaveneratului Consistoriu archidieceșan din 14 Februarie a. c. Nr. 769. B. se citează prin aceasta, ca în termen de trei luni dela prima publicare a acestui edict să se prezenteze înaintea subsemnatului scaun protopresbiter al Avrigh, căci la din contră și în absența ei se va pertracta și decide procesul divorțial urdit în contrai de cătră legiuitul ei bărbat.

Avrig, 18 Februarie 1884.

Scaunul protopresbiter al gr. or. al tractului Avrighului.

Vasile Macsim,
adm. prot.

Nr. 154.

[688] 3—3

EDICT.

Maria n. Nan de religiunea gr. or. din Tilișca, care de 4 ani de zile

și-a părăsit cu necredință pre legiuitul ei bărbat Ioan Găvoșdea tot din Tilișca nesciinduse până astăzi ubicuțiunea ei, — în sensul incuviințării Preavenerabilului consistoriu archidieceșan dtto 14 Februarie a. c. Nr. 4817 B. se citează prin aceasta, ca în termen de trei luni dela prima publicare a acestui edict să se prezenteze la subsemnatul for matrimonial căci la din contră și în absența ei se va decide procesul intentat de bărbatul ei.

Săliște, 24 Februarie 1884.

Scaunul protopresbiter al gr. or. al tractului Săliștei ca for matrimonial de I instanță.

Dr. Nicolau Maier,
protopresbiter.

Nr. 1073/1874 civ.

[689] 3—3

Publicațiune.

În cauza de regularea posesiunii peto commasarea hotarului și segregatiune în comuna Căstelnie ziua pentru începerea lucrărilor pregătitoare, anume pentru regularea reprezentanței, alegerea inginerului și pentru pregătirea preliminarului de spese, s'a statorit pe 24 Aprilie 1884 la 9 oare ante am. în comuna Căstelnie în locuința judei comunale; sunt citați toți cei interesați cu observarea, că neînțășarea părților nu va împedea această p. tractare.

Dela tribunalul reg.

Elisabetopole 1 Martie 1884.

Géza Háptány,
asesor de tribunal ca jude esmis.

MORBURI SECRETE

le vindec pe baza esperiențelor celor mai nouă științifice, chiar și în casurile cele mai desperate, fără de conturbare în ocupațiune. Deasemenea și urmările cele mai rele ale păcatelor secrete din tinerețe (onania), destrucțiunea nervilor și impotența. Discrețiune cât se poate de mare. Ne rogăm pentru raport detaiat despre morb. [645] 12

Dr. Bella,

membru la societăți științifice etc.

6, Place de la Nation 6. — PARIS.

Bilanțul anual

din 31 Decemvre 1883 al societății „Albina“ Institut de credit și de economii în Sibiu.

Active.	fl. cr.	Passive.	fl. cr.
Cassa în numerar	57,640.60	Capital social	
Monetă	56,582.40	3000 acțiuni a fl. 100	300,000.—
Cambie de bancă	924,862.99	Fondul de rezervă al acționarilor	27,895.20
Cambie și obligațiuni dela reuniuni de credit	17,151.56	Depuneri pentru fructificare	1,478,799.24
Împrumuturi pe ipotece:		Scrisuri fonciare în circulațiune	710,000.—
a) în scrisuri fonciare	752,413.13	Fondul de garanță al reuniunilor de credit	6,249.03
b) în numerar	98,283.29	Fondul de garanță al împrumuturilor ipotecare	667.15
Credite fixe	80,930.15	Fondul de pensiuni al funcționarilor	8,715.93
Avansuri pe efecte publice	42,970.—	Dividende neridicate	1,740.—
Credite de cont-curent	14,380.78	Tantieme neridicate	155.—
Împrumuturi pe produse	1,000.—	Interese anticipate pro 1884	18,883.90
Realități	98,521.44	Diverse conturi creditoare	5,718.76
Efecte publice	120,278.93	Profit curat	39,039.18
Efectele fondului de garanță ale scrisurilor fonciare	229,235.01		
Efectele fondului de pensiuni al funcționarilor institutului	7,152.90		
Mobilier	5,343.39		
după amortisare de	534.34		
Diverse conturi debitoare	96,601.16		
	fl. 2,602,813.39		fl. 2,602,813.39

Sibiu, 31 Decemvre 1883.

Iacob Bologa m. p., Iosif St. Șulut m. p., Visarion Roman m. p., Iosif Lissai m. p.,
președintele direcțiunii, membru al direcțiunii, director esecutiv, comptabil.

Subsemnatul comitet am esaminat bilanțul present și confrontându-l cu registrele principale și auxiliare ale societății ținute în buna regulă, l'am găsit în consonanță cu aceleși și esact.
Sibiu în Martie 1884.

Comitetul de revisiune:

August Senor m. p. Dr. Aurelie Brote m. p. Corneliu Tobias m. p. Michail Kabdebo m. p.